

Guanyadors o perdedors?

Activitat 1

COMPETÈNCIES CLAU

- Competència en comunicació lingüística
- Competència digital
- Competències socials i cíviques

OBJECTIUS

- Augmentar el seu sentit crític davant d'un missatge de risc zero.
- Crear la necessitat de qüestionar el sistema de valors que els anuncis triats plantegen.
- Posar en verdader context què significa assumir riscos responsablement i aplicar de forma adequada alguns valors referents a la presa de decisions.

RECURSOS MATERIALS

Seqüències *Dedos ganadores*

TEMPS APROXIMAT

Una sessió de 50 minuts

SENTIT PREVENTIU

Les noves tecnologies van aterrar fa molt de temps en l'àmbit del joc. Videojocs, consoles, aplicacions mòbils... són algunes de les formes més convencionals amb les quals s'han associat ja des de fa anys aquests dos elements. Però en els últims temps i amb l'accés pràcticament il·limitat a internet que tothom té des de qualsevol dispositiu, incloent-hi per descomptat el mòbil, les apostes esportives i els jocs d'atzar han trobat també una veta de mercat absolutament abellidora. Les possibilitats d'accés a problemes de joc, evidentment i per extensió, s'han multiplicat, i ocorre també entre població juvenil, que des dels seus dispositius mòbils troben una gran porta oberta al que, fa només uns anys, els estava vedat per edat.

ABANS D'INICIAR L'ACTIVITAT

"Els nostres protagonistes hui seran els dits. De fet, veurem dos seqüències en què eixos protagonistes, els nostres dits, tenen conversacions interessants sobre la seua activitat, aficions, interessos i desitjos en la vida."

Exercici de l'activitat

1

Fase 1. El que fan els nostres dits

"Pensem per un moment... cada un dels cinc dits de la nostra mà (la que més usem, per exemple) té utilitats molt interessants. Quines utilitats donem a cada un dels dits de les nostres mans?" (Iniciu la sessió amb aquesta forma desenfadada de pensar quins són els usos i activitats que les nostres mans i particularment els nostres dits realitzen i comenteu-ho en grup gran).

Al cap i a la fi, amb la nostra ment pensem i decidim, però les nostres mans són les "ferramentes executores" d'allò que hem decidit fer prèviament. Les nostres mans i els nostres peus són els que s'encarreguen de fer les millors coses i també les pitjors. Assumim uns certs riscos quan les nostres mans comencen a fer alguna cosa i de vegades evitem assumir-los quan deixem les nostres mans quietes esperant més seguretat. Per tant, en un sentit molt pràctic, el que fan nostres mans, els nostres dits, ho determina quasi tot. De fet, podem haver decidit fer alguna cosa en la nostra ment que, en cas de no tindre les nostres mans al seu servei obeint i executant allò que s'ha decidit, mai veurà la llum perquè no s'haurà posat en marxa. D'ací la importància de triar bé si les nostres mans seguiran els impulsos cap als quals de vegades les nostres decisions ens porten.

2

Frases que ho diuen tot

Veurem dos anuncis breus però molt intensos (parlen molt ràpid i per a poder realment detindre'ns en tot el contingut potser hauran de visionar-se més d'una vegada) en els quals, com vam dir, els protagonistes són els dits d'una mà.

Començarem per l'anunci en què els dits parlen sobre futbol. Algunes preguntes i comentaris a tindre en compte després de veure l'anunci poden ser:

- Quin era el somni del dit polze? (Fer rematades, xilenes...).
- Quin és, no obstant això, el somni al qual l'ànima la resta del grup?
- Què us pareix més rellevant, interessant... la proposta inicial que tenia en ment el polze o la que els seus companys li fan? (La resta defén el plantejament de "Llavors, com apostaries?", expressant així que el verdaderament important, segons com ells ho veuen, és que siga capaç d'apostar. Per descomptat, com que les apostes que s'ofereixen són amb el mòbil, el polze resulta imprescindible.)

- No us pareix que tal com l'anunci planteja la conversació entre els dits estan marcant clarament un ordre sobre què és l'important i què no ho és tant? (Per a l'anunci el verdaderament clau és poder apostar, i d'ací que acaben amb la frase "Has puesto el dedo en la llaga" ("Has tocat el punt feble"). Aprofitarem aquesta frase per a fer un xicotet joc a continuació... però abans veurem el segon anunci.
- En la segona seqüència no apareixen les apostes esportives, sinó un altre front de possible joc problemàtic que són les conegudíssimes escurabutxaques, tot i que en aquest cas apareixen en format digital. Quines diferències, avantatges i inconvenients aporta que aquests jocs es donen ara en eixe format digital, a un sol moviment de dit de distància? Penseu que aquesta situació afavoreix l'aparició d'addiccions? Per què?

3

Si tens un dit per a jugar

En dir "Has puesto el dedo en la llaga" els dits estan plantejant que el que realment podria doldre més al polze, en cas de no poder fer alguna cosa important, seria no poder apostar. Què significa aquesta frase feta? Entenem el significat? Quan solem usar eixa frase? (Quan li volem dir a algú que verdaderament ha arribat al fons o a la part important d'un assumpte).

Nosaltres estem arribant realment al fons de l'assumpte del joc en línia i les apostes esportives, i és el que té a veure amb el nivell de risc. En qualsevol activitat que resulta addictiva, evidentment, ocorre açò per una combinació de factors. Considerem-ne alguns abans de fer un xicotet joc...

En el cas del joc, és divertit, molts ho fan, és una activitat per a realitzar en grup o per separat que ens entreté i que, inclús moltes vegades, pot evadir-nos d'un altre tipus d'activitats que ens agraden menys... En el cas del joc en línia, per exemple, pel que fa a videojocs, s'afeg l'element tecnològic, que resulta molt atractiu per a molta gent, i especialment per a la gent jove. Però si afegim a tots aquests elements que l'individu pot tindre un potencial guany econòmic, tenim un còctel que per a moltes persones resultaria, com a mínim, difícil de rebutjar.

Imaginem el quadre, a més, respecte del que suposava el tema de les apostes o els jocs d'atzar, fa uns anys i comparem-lo amb com es desenvolupa açò en aquests temps que vivim.

Fa uns anys, si algú es convertia en addicte, per exemple a les escurabutxaques o a les apostes, què havia de passar? (Havia d'acudir moltes vegades al bar, traure monedes o quantitats per a apostar, havia de deixar-se veure per altres persones que, al mateix temps, podien pensar malament sobre el que estava fent...). En un sentit, abans s'estava clarament més exposat a l'ull escrutador d'altres persones del voltant i açò, moltes vegades, era un element dissuasiu.

Altres vegades, per exemple, pel que fa a l'accés a casinos, bingos, sales de joc i apostes, etc., l'accés estava regulat d'una manera molt més física davant del possible accés de menors d'edat.

No obstant això, hem de reconèixer que les barreres que imposa el món digital són molt més laxes. De vegades simplement es pregunta l'edat i la persona pot mentir sense problema per a accedir al contingut de l'aplicació o al portal en qüestió i executar aquella decisió que acaricia en la seua ment, que és la d'invertir per a guanyar. Ara bé... és açò sempre així?

Pensarem algunes frases fetes o declaracions cèlebres que algunes persones han fet sobre el tema del risc i, després de llegir cada una d'aquestes, tractarem de considerar fins a quin punt els plantejaments que ens fan són completament certs o si, al contrari, ens estan portant a tindre una visió deformada i tendenciosa del que significa el risc. Perquè recordem que, en tota aposta, hi ha sempre un risc que ha de ser valorat de la manera més objectiva i completa possible: no sols hi ha risc econòmic; també n'hi ha d'addicció i junts són una verdadera bomba de rellotgeria.

Sugerim a continuació algunes frases interessants sobre el tema del risc que proposem plantejar als joves en forma de joc del penjat (al principi les frases estan amagades i, a força d'anar endevinant lletres, finalment s'intenta esbrinar el contingut de les frases al complet, per a acabar comentant-les). Sugerim aquestes, encara que n'hi ha moltes més que el professorat pot complementar o substituir. És important identificar bé el context a què realment es refereixen les frases i quines conseqüències podria tindre que s'aplicaren de forma literal, com molts i moltes fan, en l'àmbit del joc:

- Tot el que és bo en la vida naix d'un salt al buit.
- El major risc és no córrer cap risc.
- Si no vas a totes, no hi vages.
- Si no vius perillosament, no vius.
- La vida només floreix en el perill, mai en la seguretat.
- El món és dels valents.

COMENTARI FINAL

"Encara que els anuncis que hem pogut veure ens plantejaven que, si tens un dit per a jugar, ho tens tot per a guanyar, hem de saber reconèixer que aquest és un missatge absolutament parcial. Ací no ens parlen de riscos ni addiccions, i serem nosaltres els qui, davant d'aquest tipus de missatge incomplet, hàgem de completar-lo en la nostra ment i decidir què faran els nostres dits respecte d'això".